

www.storiya.info

© 2024 «Сторія»

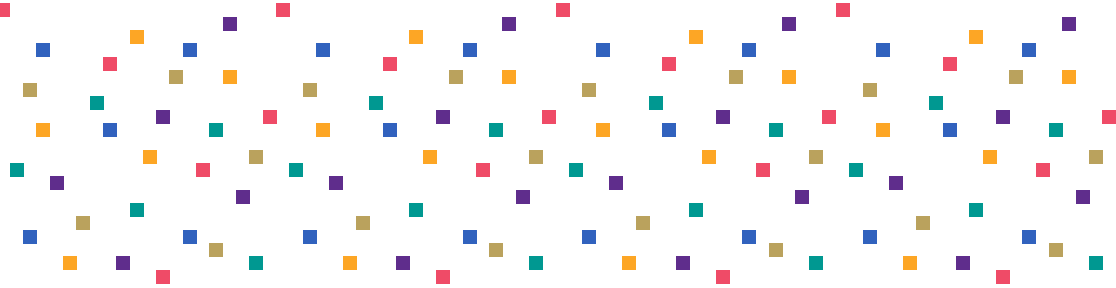
Людина
народжується
з правами

СУПЕРПРИВАТНА ІСТОРІЯ

www.storiya.info

Суперприватна історія

Засновниця читачкої онлайн-платформи «Сторія» **Олеся Божко**
 Керівниця ініціативи "Людина народжується з правами" **Світлана Пилипчук**
 Авторка **Юлія Гарюнова**
 Головна редакторка **Юлія Журлакова**
 Літературна редакторка, авторка рубрики
 «Читай і мову вивчай!» **Юлія Гарюнова**
 Верстка, дизайн та ілюстрації **Анастасія Бишовець**
 Ілюстрації **freepik.com**

www.storiya.info

Матеріали створені в рамках ініціативи "Людина народжується з правами" за технічної підтримки ГО "ПРОСТІР ЗНАНЬ" та у межах проекту "Підтримка активних громадян під тиском в Україні", який реалізує Освітній Дім прав людини в Чернігові у співпраці з Центром прав людини ZMINA за фінансової підтримки European Union in Ukraine. Зміст матеріалів є виключною відповідальністю авторів та не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на вебсайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти), належать ГО "ПРОСТІР ЗНАНЬ" та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО "ПРОСТІР ЗНАНЬ" заборонено. © 2024 "Сторія".

Поєднай частинки із колонки ліворуч зі словами з колонки праворуч, аби утворилися нові слова. Запиши їх.

Частинка	Слово
МЕГА	НОВИНА
СУПЕР	ЩАСТЯ
ГІПЕР	НАТХНЕННЯ
ТОП	ПРОПОЗИЦІЯ
ФЛЕШ	КАРТА

Тепер ти знаєш більше про права і суперсили!

Спробуй і ти **записати** власні приклади слів із частинкою **СУПЕР**. Що позначають такі слова?

Склади власні приклади речень зі словами, що мають частинку **СУПЕР**.

Кленовий листочок упав на підвіконня. Яринка глянула на рудого гостя й усміхнулася: — От і знову осінь. Цікаво, яким буде цей навчальний рік?

Їхня сім'я переїхала до іншого міста, і вони з братом підуть до нової школи. Яринка — у десятий клас, а Марко — у другий.

Із кімнати брата почулося бубоніння. Марко, певно, складав рюкзак і проговорював уголос, що бере із собою:

— Наліпки із супергероями — новим однокласникам вони можуть сподобатися. Книжка про піратів. Раптом хтось теж ними захоплюється. М'яч. Бо треба ж на перерві поганяти...

Яринка збагнула, що брат дещо хвилюється. Дівчина обережно постукала, аби отримати дозвіл увійти. Вона вже вивчала правознавство й етику в школі, тому добре розуміла, як важливо **поважати право кожної людини на приватність**.

**ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!**

Що може бути СУПЕР?

У цьому тексті ти прочитав/прочитала, як Марко дізнався про право людини на приватність. Хлопчик часто вживав слова із частинкою СУПЕР: **супергерої**, **суперсучасний**. Частинка **супер** є для української мови запозиченою й означає “дуже, надзвичайно, надто, надмірно”

Наприклад:

супермаркет — великий магазин,

суперсила — надзвичайна сила.

За зразком створи “Долоньку приватності” — обведи свою долоню і на кожному пальчику напиши чи намалюй те, що в тебе асоціюється з приватністю.

Право на приватність — важливе право, яке захищає людську гідність і її особисті кордони.

— Заходь, — гукнув хлопчик, не припиняючи копирсатися в рюкзаку.

— Що робиш?

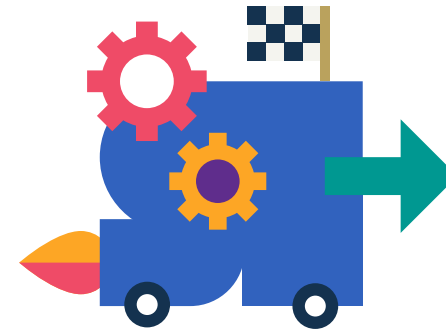
— До школи збираюся. Так хочеться вже швидше побачити своїх нових однокласників! Але знаєш, я трохи той, хвилююся... Як думаєш, я сподобаюся цьому класу? У попередній школі я мав багато друзів...

— Марчику, я навіть не сумніваюся, що ти швидко знайдеш нових друзів! Ти ж у нас сміхун-веселун! І добре граєш у футбол! А ще ти дуже чуйний, добрий і відкритий хлопець, поважаєш чужу думку та потреби інших. Не забувай про це.

МІСЦЕ, ДЕ КОМФОРТНО ВСІМ

Перший день навчання минув чудово. Марко легко знайшов спільну мову з однокласниками. А нова школа була просто неймовірна! Світлі класи, де вистачало простору для всіх. Затишні місця з м'якими пуфами, щоб побути наодинці, відпочити від гамору та зібратися з думками. А ще суперсучасний футбольний майданчик. Він був трохи від-

далік від школи, і можна було не перейматися, що спортивний галас комусь завадить. Тож м'яч, який із собою взяв Марко, згодився.

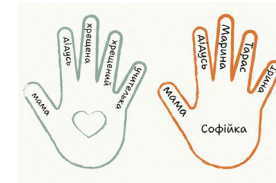

ВІД СЛІВ
ДО ДІЙ!

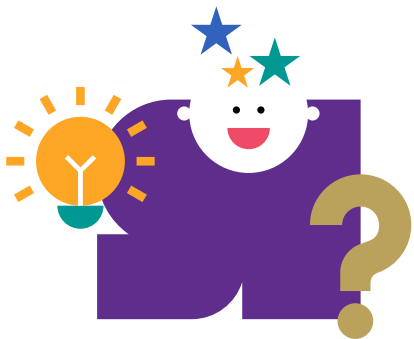
Долонька довіри

Спробуй створити долоньку довіри за прикладом:

www.storiya.info

Поміркуй, як пов'язані долонька довіри і долонька приватності? Чому?

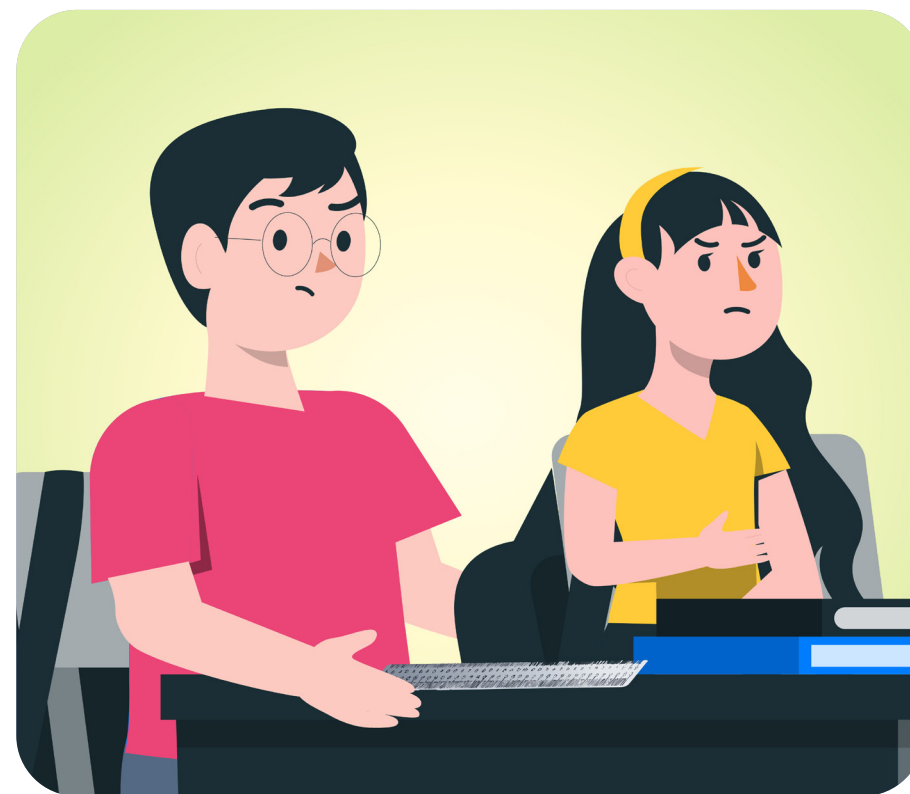
НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

- ❓ Чому Маркусь хвилювався перед походом у школу?
- ❓ Як ти розумієш слово "приватність"? Що є приватним для тебе?
- ❓ Як міркуєш, чи потрібно Маркові берегти піратську таємницю Михася? Чи можна розповісти Софійці, адже вони ж тепер друзі? Чому?
- ❓ Чи можна забрати в людини право на приватність? Чому?

НАВІЩО ДІЛИТИ ПАРТУ

Маркусь потоваришував із Софійкою, що сиділа з ним поруч. Дівчинка була дуже тихою та неговірною. І відразу запропонувала поділити парту навпіл. Навіть поклала лінійку посередині, як кордон. Така відокремленість трохи насторожила Марка, і він спитав учителя:

— Пане Євгене, а так чесно ділити парту? Вона ж наша спільна? Хіба це не порушує моє право користуватися шкільними речами?

— Чудове запитання, друже! **У школі всі учні мають рівні права на освіту.** І школа дбає про те, щоб кожна й кожен із вас мали рівні можливості навчатися. Авжеж, парта є шкільним майном, і ви можете нею спільно користуватися. А ще всі ми маємо **особистий простір**, у якому нам комфортно й куди ми не пускаємо інших. Тому пропоную вам домовитися про те, як ділити парту, аби вам двом було зручно.

Марко кивнув на знак згоди. А Софійка дістала соковите яблуко й рівно навпіл розділила його тією самою лінійкою. І частину віддала новому другу. Марко подякував і зауважив, що Софійка дуже добра, просто цінує свій особистий простір. Хлопчик вирішив поважати це й робити так само.

ТАЄМНИЦІ Й СЕКРЕТИ

А ще Марко познайомився з Михасем — найвищим хлопчиком у класі, якому теж дуже подобалися історії про піратів. І розказав новому другу, де зберігає скриньку з піратськими скарбами. Але про це тссс, тому що, за піратським кодексом, не можна розголошувати довірені тобі таємниці.

За обідом Марко помітив, що Михась не їсть з усіма, але має із собою ланч-бокс із зображенням корабля. Цікаво, що то за така піратська їжа? Та Михась навідріз відмовився ділитися цим секретом.

Папуга здивовано глянув на хлопчика. Та не зміг нічого заперечити, тож слухняно полетів геть.

А згодом Маркусь зібрав сімейну нараду. Запросив і папугу Робінзона, і кота Мурчика, що мав звичку без дозволу застрибувати в сумки й рюкзаки.

— Я вважаю, що нашим домашнім улюбленцям треба розповісти про право на приватність!

Батьки трохи здивувалися, а Яринка усміхнулася до брата:

— Повністю підтримую! І пишаюся тобою. Можна тебе обійняти?

— Звісно! — Марко міцно обійняв сестру. А потім поглянув питально: — Це ж теж про приватність, правда?

— Еге ж, ти добре все зрозумів!

Перед сном Марко ще міркував про права людей і їхню цінність. І як же важливо, що права є в людини від моменту її народження, а держава їх гарантує!

НА ЗАХИСТІ СВОЇХ ПРАВ

Увечері Маркусь говорив по відеозв'язку з друзями з попередньої школи. Аж тут у кімнату залетів його папуга й допитливо зазирнув в екран.

— Гей, Робінзоні, — поважно сказав Марко, — ти порушуєш моє право на приватність. А це карається законом. Ану марш у клітку!

“Теж мені друг називається!” — аж трохи образився Марко і вирішив усе одно дізнатися.

— Пане Євгене, а чому Михась не їсть з усіма?

— Це конфіденційна інформація. Якщо він тобі не розповів, то і я не маю права її розголошувати. Адже **ніхто не може поширювати приватну інформацію про людину без її згоди.**

Якщо Михась захоче, то сам тобі розкаже.

Конфіденційна інформація — таємна, така, про яку не можуть знати інші.

ЩО ТАКЕ ПРАВО НА ПРИВАТНІСТЬ?

Дорогою додому Марко захоплено розповідав Яринці про нові пахучі книжки, про чудового вчителя пана Євгена, який знає імена ВСІХ супергероїв, і про нових друзів — Софійку й Михася. І про все, що трапилось.

— Чудово, що в нашій школі дотримуються законів, які захищають **право про приватність**. Знаєш, що таке **права людини**?

— Це ж про те, що ніхто не може забрати, правда?

— Так, правильно. Крім того, немає такої людини чи посади, що давала б нам права. Ми їх маємо від народження, просто тому, що ми — люди. А держава, у якій ми живемо, нам їх гарантує, тобто дбає про їх дотримання.

Кожна людина від народження має права. І ніхто не може їх порушувати. Основні права закріплені в законах.

— А що таке **“приватність”**?

— Це, Марчику, щось тільки твоє, особисте — інформація якою ти можеш не ділитися з навколишніми. Наприклад, якісь факти про тебе можуть знати тільки батьки, я й бабуся Софія. Тому що ти

нам про це розповів. Важливо, що ніхто не має права цю інформацію випитувати чи винишпюрювати, не може читати твої листи, повідомлення, слухати телефонні розмови чи торкатися тебе без твого дозволу. Або ж посягати на твій простір. Тож приватність буває різна.

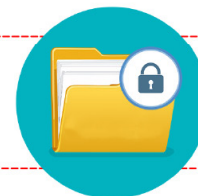
“Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди”.

Конституція України, стаття 32

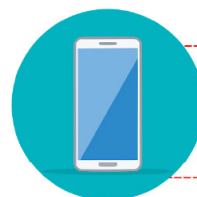
ЯКА БУВАЄ ПРИВАТНІСТЬ?

ФІЗИЧНА

ІНФОРМАЦІЙНА

КОМУНІКАЦІЙНА

ТЕРИТОРІАЛЬНА